

សន្ទានុក្រមនៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ៖ ពាក្យសំខាន់ៗ

ជំរឿន – ការរាប់ និងការស្ទង់មតិមនុស្សគ្រប់គ្នាក្នុងចំនួនប្រជាជនមួយ។ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ជំរឿនត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់ដប់ឆ្នាំម្តង។ ជំរឿនត្រូវបានទាមទារដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញសម្រាប់ការបែងចែកម្តងទៀត ហើយត្រូវបានប្រើនៅក្នុងដំណើរការនៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ។

ការិយាល័យជំរឿន – ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធដែលគ្រប់គ្រងជំរឿន

ចំនួនប្រជាជនជាពលរដ្ឋដែលមានអាយុបោះឆ្នោត (CVAP) – ចំនួនប្រជាជនជាពលរដ្ឋដែលមានអាយុបោះឆ្នោត (CVAP) គឺជាចំនួនប្រជាជនសរុបដែលមានអាយុចាប់ពី 18 ឆ្នាំឡើងទៅ និងជាពលរដ្ឋ។ (ទាក់ទងទៅ VAP)

ស្រុកសម្ព័ន្ធ – ស្រុកដែលមានប្រជាជនភាគតិចនៃពូជសាសន៍រួមបញ្ចូលគ្នាដែលមានបង្កើតបានជាប្រជាជនភាគច្រើន និងជាកន្លែងដែលអ្នកបោះឆ្នោតមកពីក្រុមពូជសាសន៍ផ្សេងៗគ្នាទាំងនេះបោះឆ្នោតរួមគ្នាដើម្បីជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលចង់បានប្រជាជនភាគតិច។ ស្រុកសម្ព័ន្ធមិនត្រូវបានតម្រូវស្របច្បាប់ដោយច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោតទេ។ (ក៏ហៅផងដែរថាស្រុកសម្ព័ន្ធប្រជាជនភាគតិច)

សហគមន៍ផ្នែកចំណាប់អារម្មណ៍រួម – សង្កាត់រស់នៅ សហគមន៍ ឬក្រុមមនុស្សដែលមានកង្វល់អំពីគោលនយោបាយរួម ហើយអាចនឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការកំពុងត្រូវបានថែរក្សានៅក្នុងស្រុកតែមួយ។

ការធ្វើឱ្យតូចល្មម – ការធ្វើឱ្យតូចល្មមសំដៅលើទំហំរបស់ស្រុក។ វាពិពណ៌នាអំពីព្រំប្រទល់ដែលត្រូវបានគូរយ៉ាងជិត និងវេចខ្ចប់យ៉ាងល្អជាមួយគ្នា លើកលែងតែមានហេតុផលល្អៗ ដូចជាការប្រតិបត្តិតាម VRA ឬការធ្វើតាមព្រំប្រទល់ដែលមានរូបរាងខុសរបៀប ដូចជាព្រំប្រទល់ទីក្រុង ឬទន្លេជាដើម។

ភាពជាប់គ្នា – បុគ្គលិកលក្ខណៈមួយដែលពិពណ៌នាអំពីរូបរាងតែមួយនិងគ្មានការរំខាននៃព្រំប្រទល់ (ឧទាហរណ៍ តំបន់ទាំងអស់នៅក្នុងស្រុកមានទំនាក់ទំនងព្រំប្រទល់គ្នាទៅវិញទៅមក) ។

ការបំបែក – ការបែងចែកសហគមន៍ប្រជាជនភាគតិចជាពូជសាសន៍ជាពីរប្រើស្រុក ដូច្នេះសហគមន៍ប្រជាជនភាគតិចមិនមែនជាចំណែកសំខាន់នៃស្រុកណាមួយឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ការបំបែកកើតឡើងនៅពេលដែលចំនួនប្រជាជនភាគតិចមានទំហំធំល្មមដែលអាចបង្កើតបាន 50% នៃស្រុកមួយ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រើស្រុក ដូច្នេះសហគមន៍ប្រជាជនភាគតិចមានភាគរយតិចតួចនៅក្នុងស្រុកនីមួយៗ។

ស្រុកឆ្លងមកឬស្រុកឱកាស – ស្រុកមួយដែលអ្នកបោះឆ្នោតភាគច្រើន “ឆ្លងមក” ដើម្បីបោះឆ្នោតជាមួយប្រជាជន ភាគតិចដើម្បីជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលចង់បានប្រជាជនភាគតិច។ ស្រុកឆ្លងមកឬស្រុកឱកាសមិនត្រូវបានតម្រូវដោយច្បាប់ដោយច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោតឡើយ។

គម្លាត និងលំដាប់គម្លាត – គម្លាតរបស់ស្រុកមួយគឺជាភាពខុសគ្នានៃចំនួនប្រជាជនរបស់ស្រុកពីចំនួនប្រជាជនប្រសើរ។ លំដាប់គម្លាតនៃផែនការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញគឺជាគម្លាតធំបំផុតរបស់ផែនការចំពោះគម្លាតតូចបំផុតរបស់ផែនការ។

ចំនួនប្រជាជនប្រសើរ – គោលដៅចំនួនប្រជាជនសរុបសម្រាប់ស្រុកក្នុងផែនការបែងចែកតំបន់ឡើងវិញ។ វាត្រូវបានគណនាដោយយកចំនួនប្រជាជនសរុបនៃយុត្តាធិការ យចែកវាដោយចំនួនស្រុកសរុបនៅក្នុងផែនការនៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ។

គោរពតំណែងដែលកំពុងកាន់ (លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ) – ការធ្វើឱ្យប្រាកដថាផ្ទះរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោតបច្ចុប្បន្ននៅតែស្ថិតនៅក្នុងស្រុកមួយ។

ស្រុកមានឥទ្ធិពល – ស្រុកមួយដែលក្រុមប្រជាជនភាគតិចឬពូជសាសន៍មិនបង្កើតបានជាអ្នកបោះឆ្នោតភាគច្រើន ប៉ុន្តែមានសមាជិកក្រុមប្រជាជនភាគតិចគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីជ្រើសរើសបេក្ខជន ឬការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកតំណាងដែលជាប់ឆ្នោត។

ការប្រើប្រាស់ដើម្បីបំពេញចិត្តភាគគីមួយ - ការគូរខ្សែបន្ទាត់ស្រុកដើម្បីផ្តល់ឱ្យក្រុមមួយនូវគុណសម្បត្តិអយុត្តិធម៌ជាងក្រុមមួយទៀត។ ការប្រើប្រាស់ដើម្បីបំពេញចិត្តភាគគីមួយមិនខុសពីការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញទេ ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់ដើម្បីបំពេញចិត្តភាគគីមួយអាចកើតឡើងក្នុងកំឡុងពេលបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ។ ការគូរស្រុកប្រជាជនភាគច្រើន-ភាគតិចដើម្បីអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោតគឺមិនមែនជាការប្រើប្រាស់ដើម្បីបំពេញចិត្តភាគគីមួយទេ។

GIS (ប្រព័ន្ធព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ) - សូហ្វវែរកុំព្យូទ័រដែលត្រូវបានប្រើដើម្បីបង្កើតផែនទីនៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ។

ស្រុកប្រជាជនភាគច្រើន-ភាគតិច - ស្រុកដែលប្រជាជនភាគតិចនៃពូជសាសន៍មួយស្មើនឹង 50% ឡើងនៃចំនួនប្រជាជនដែលមានអាយុបោះឆ្នោត។ នៅក្នុងការរួមបញ្ចូលជាមួយកត្តាមួយចំនួនផ្សេងទៀត ស្រុកប្រជាជនភាគច្រើន-ភាគតិចអាចត្រូវបានតម្រូវដោយ VRA។ (សូមមើលវិធាននៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ៖ ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោត)

ការលាយសន្លឹកឆ្នោតប្រជាជនភាគតិច - ការគូរស្រុកដែលបណ្តាលឱ្យអ្នកបោះឆ្នោតភាគតិចមានឱកាសតិចក្នុងការជ្រើសរើសបេក្ខជន(នានា)របស់ពួកគេ។ នេះជារឿយៗត្រូវបានធ្វើដោយ "ការរេចខ្ចប់" ឬ "ការបំបែក"។

ការតាំងទីលំនៅ - វិធាននៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញដែលស្រុកសភាជាន់ខ្ពស់ (ដូចជា ព្រឹទ្ធសភារដ្ឋ) នីមួយៗត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយស្រុកសភាជាន់ទាបពីរ (ដូចជា រដ្ឋសភាជាដើម)។

មនុស្សម្នាក់ សន្លឹកឆ្នោតមួយសន្លឹក - វិធានប្រជាជនស្មើគ្នា។ ឃ្លាដែលពិពណ៌នាអំពីតម្រូវការរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលស្រុកនីមួយៗមានចំនួនស្មើគ្នាយ៉ាងច្រើននៅក្នុងចំនួនប្រជាជនសរុប។ ជាធម្មតា នេះមានន័យថា គ្រប់ស្រុកទាំងអស់នៅក្នុងផែនការនៃការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញគួរតែមានចំនួនមនុស្សដូចគ្នា ដោយមិនគិតពីអាយុឬសញ្ជាតិឡើយ។

ការរេចខ្ចប់ - ការប្រមូលផ្តុំលើសនៃចំនួនប្រជាជនភាគតិចទៅជាចំនួនស្រុកដែលមិនទាន់ដល់កម្រិត។ ឧទាហរណ៍ការរេចខ្ចប់កើតឡើងនៅពេលដែលជនជាតិភាគតិចបង្កើតបាន 90% នៃស្រុកជំនួសឱ្យស្រុកពីរដែលប្រជាជនភាគតិចបង្កើតបាន 50% នៃស្រុកនីមួយៗ។

ការបែងចែកម្តងទៀត - ការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញនូវអាសនៈនៅក្នុងសភាតំណាងរាស្ត្រសហរដ្ឋអាមេរិកដោយផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរចំនួនប្រជាជនរបស់រដ្ឋ។ ការនេះកើតឡើងដើម្បីឱ្យការតំណាងរបស់រដ្ឋនៅក្នុងសភាគឺសមមាត្រទៅនឹងចំនួនប្រជាជនរបស់ខ្លួន។ ការបែងចែកម្តងទៀតមិនមែនជាការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញទេ ទោះបីវាផ្តល់ចំនួនប្រើពាក្យទាំងនេះជំនួសគ្នាក៏ដោយ។

ការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញ - ដំណើរការដែលប្រើដោយរដ្ឋាភិបាលដើម្បីគូរឡើងវិញនូវព្រំប្រទល់ស្រុកជាលក្ខណៈនយោបាយ ហើយអនុវត្តចំពោះរដ្ឋាភិបាលគ្រប់កម្រិតដែលមានការបោះឆ្នោតថ្នាក់ស្រុក។ ផែនទីត្រូវបានគូរឡើងវិញរៀងរាល់ដប់ឆ្នាំម្តង បន្ទាប់ពីការធ្វើជំរឿនដើម្បីបង្កើតស្រុកដែលមានចំនួនប្រជាជនស្មើគ្នា ជាអប្បបរមាចំពោះការផ្លាស់ប្តូរចំនួនប្រជាជន។ មានដំណើរការនៃការបែងចែកឡើងវិញជាច្រើនប្រភេទ (សូមមើលយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ដំណើរនៃការការបែងចែកជាតំបន់ឡើងវិញផ្សេងៗគ្នា)

ការសរុបកាលៈទេសៈ - ការពិចារណាលើកាលៈទេសៈទាំងអស់ដើម្បីសម្រេចសំណុំរឿងជាជាងកត្តា ឬវិធានណាមួយ។

ផែនទីរួម - ផែនទីដែលត្រូវបានស្នើឡើងដោយសម្ព័ន្ធនៃសហគមន៍ចម្រុះដែលបង្ហាញពីសហគមន៍ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍រួមចម្រុះរបស់ពួកគេអាចត្រូវបានគោរពក្នុងពេលដំណាលគ្នា។

ចំនួនប្រជាជនដែលមានអាយុបោះឆ្នោត (VAP) - ចំនួនប្រជាជនសរុបដែលមានអាយុចាប់ពី 18 ឆ្នាំឡើងទៅ។ (ទាក់ទងទៅ CVAP)

ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោត (VRA) - ច្បាប់សហព័ន្ធបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ 1965 ដើម្បីធានាថា រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋនិងមូលដ្ឋានមិនអនុម័តច្បាប់ ឬគោលនយោបាយដែលបដិសេធមិនឱ្យពលរដ្ឋអាមេរិកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដោយស្មើភាពដោយផ្អែកលើពូជសាសន៍។ ផ្នែកទី 2 នៃ VRA ការពារអ្នកបោះឆ្នោតពីការរើសអើងដោយផ្អែកលើពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ឬសមាជិកភាពនៅក្នុងក្រុមប្រជាជនភាគតិចភាសាក្នុងគ្រប់នីតិវិធីនៃការបោះឆ្នោត។